

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10, SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 100 lel, kisgazdák és tisztviselők részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfüggetelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1924 évi április hó 13-án, virágvasárnap, d. e. fél 11 órakor Kolozsvárt, az Attila u. 10 szám alatti székházában

rendes évi közgyűlést

tart, amelyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.
Kolozsvár, 1924 március hó 25-én.

Br. Jósika Gábor sk.
egyleti elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
3. Az igazgató-választmány jelentése az egylet 1923 évi működéséről.
4. Pénztári jelentés a zárszámadásokról és ezzel kapcsolatban az 1924. évi költségelőirányzat megállapítása.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. Esetleges indítványok.*

A közgyűlés után folytatódólagosan az aktuális mezőgazdasági vonatkozású kérdésekről előadást tart dr. **Abrudbányay Ede**, földbirtokos ügyvéd. **Előadás után a motorkéverseny eredményének kihirdetése, megvitatása, azután kirandulás a verseny színhelyére.**

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya Kolozsvárt 1924 évi április hó 13. napján délelőtt fél 10 órakor az egyesület Attila-utca 10 sz. alatti székházában rendes ülést tart, melyre a választmány tiszteelt tagjait meghívja.

Kolozsvárt, 1924 március 25.

Az Elnökség.

* A közgyűlés elé terjesztendő indítványok a közgyűlés előtt 3 nappal írásban beadandók az egyesület elnökségéhez.

Statisztikai adatok az erdélyi agrárreformról.

Iria: Bethlen György gr.

Románia egyik legtekintélyesebb gazdasági sajtóorgánumban, az *Argus*-ban 1923. december 26-án egy minden bizonnyal hivatalos statisztikai kimutatás jelent meg az erdélyi agrárreform eddigi eredményeiről. Ezt a kimutatást észrevételeink végén hűen reprodukáljuk.*

Ebben szembeötlő az ugynevezett állami tartalékok (rezerva) óriási abszolút és relatív területe (496.486 k. hold), amely az összes kisajátított területnek egynegyed-egyötöd részét teszi ki. Ez az egyik főszekőze a föld erőszakos elromosításának, midőn az nem földműveseknek lesz kiosztva, hanem a román nagytőke bérlővállalatai és új román közepbirtokosok között.

Egyetlen rovatban sem találunk magyarázatot arra, hogy az összesen kisajátított: 2.400.919 hold és a véglegesen kiosztott: 87.849 hold, illetve ideiglenesen kiosztott: 1.431.651 hold, tehát összesen kiosztott: 1.519.500 hold közötti: 919.419 holdnyi különbséget mire fordították? Tekintettel e terület óriási nagyságára, ez mondhatni valószínűleg érthetelenné teszi a statisztikát.

Az igényjogosultak nemzetiségek szerinti megoszlását feltüntető adatokra vonatkozólag elsősorban is megjegyezzük, hogy azok egyáltalában nem jelentik azt — amit bizonyítan céloznak a laikus közönség előtt —, hogy ugyanannyi egyén kapott is vagy fog kapni földet, hanem csupán azt, hogy a törvény szerint mint igényjogosultak összeirattak. A fenti kimutatásból is kitűnik, hogy az összeír 530.694 egyén közül eddig összesen még csak 221.174

* Technikai okokból csak így lehetséges. [Szer]

Eredeti **CHAUDOIR**-féle
Vermorel szőlőpermetező.

Ara tagok részére:
(a dollár mai értéke mellett)

ab raktár Kolozsvár — — Lei 900—
bérmentve bármely posta-
állomásra — — — — — 955—

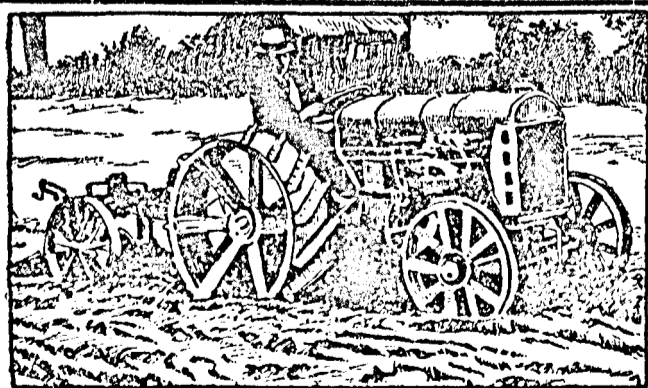
Főlerakat és szétholdési hely:
az E. G. E. géposztályánál,

HANN ÉS TÁRSA

Gép és Műszaki Ker. részv. társ.
CLUJ—KOLOZSVÁR

Str. Regina Maria 11.

Sürgőnycim **HANNCOMP.** Telef. 2—36.

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenfélé gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv.-Társaság

Székhely: Arad. Vezérképviselőiségek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, D.-szl-
mártonban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán-
Ellfogad tűz, jég, élet, állat, betörés, lopás, halcseset, szavatosság, kifizetés
stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót
nyújtanak a vezérképviselőiségek és egyesületünk titkári hivatala.

kapott földet, tehát a felénél is jóval kevesebb. Több hivatalos nyilatkozat is igazolja, hogy országos viszonylatban nem is juthat az összes igények kielégítésére elegendő föld és bár a dolog természeténél fogva nem lehetünk abban a helyzetben, hogy a kimutatás összes adatait ellenpróba, ellenstatisztika megvilágításában bírálhassuk el, elég azon gyakori helyi esetekre hivatkozunk, hogy bár volna elég kiosztani való föld ahhoz, hogy a törvényben előírt egyénekenként 7 holdig való maximális részletetés megtörténjék, mégis azt látjuk, hogy a törvényvel ellentétben, az igényjogosultak csak 3-4 hold földet kapnak (főleg midőn magya-

rokról van szó), a többi föld pedig a fent említett állami tartalékok nagy számát növeli. Azt sem tudjuk meg a hivatalos adatokból, hogy például *egyénenként átlag* mennyi földet kaptak román és mennyit egyéb nemzetiséghez tartozó igényjogosultak?

Hozzátehetnők még, hogy valamint a *Diczionarul* adatai a magyarságnak arányszámát a valósággal szemben leszállítják, úgy az igényjogosultak jelen kimutatása ezzel szemben azt emelni igyekezett. Számos esetet tudunk, hogy az adatokat összeállító agronómok csupán a név után magyarnak tüntettek fel nem-magyar anyanyelvűeket is.

Mindent összevéve, amit eddig az agrár-reform-törvény romanizáló célzatáról általában, annak sok esetben törvényellenesen, a többi itt lakó népfajok kárára történő végrehajtásáról, antiszociális voltáról sokszor hallottunk és azt, hogy az a ma divatos fogalmakat megcsúfolóan egzisztenciáinkat, kulturintézményeinket is létükben támadja meg, mindezeket nemhogy az *Argus*-ban közölt adatok megcáfolnák — ami pedig azok célja volt —, hanem ezek általuk hivatalos beigazolást nyertek. Azok eredményeképp valóban elmondhatjuk *mi: quod erat demonstrandum!*

Az 1923 december 1-éig véglegesen megtörtént kisajátítások adatai.

A vármegye neve	A községek száma	A járási bizottságok száma	A birtokok száma	A birtokok egész területe holdakban	A kisajátított terület						Összesen ki lett sajátítva
					Szántó	Kaszáló	Legelő	Erdő	Havasi legelő	Különfélék	
1. Alsó-Fehér	144	5	320	103315	33526	11769	13639	8225	—	616	67773
2. Arad	134	8	287	320519	105939	3093	31804	59533	—	2672	203041
3. Bihar	380	10	437	577815	102656	13958	33260	339229	1009	5076	495188
4. Beszterce-Naszód	43	3	80	35025	3048	3255	4784	6528	280	234	18129
5. Brassó	23	1	70	133935	5529	3974	4618	7818	—	231	22170
6. Krassó-Szörény	244	12	304	706669	47946	7358	45433	45024	10116	3702	159579
7. Csik	63	2	395	297448	2630	9674	14723	66391	11985	4805	109208
8. Kolozs	174	7	396	137860	36885	15060	32911	8681	—	2087	95624
9. Fogaras	52	3	99	43640	2886	1277	2812	28288	4444	1309	40996
10. Hunyad	262	10	303	191099	13055	5133	6766	53926	10429	2045	91354
11. Máramaros	44	2	179	114733	782	3049	6858	42402	8576	3230	64907
12. Maros-Torda	160	6	476	233597	22453	6995	11165	28162	7067	—	75842
13. Udvarhely	113	3	178	74693	2887	1846	3771	12666	—	173	20707
14. Szatmár	156	8	410	259252	77988	13269	25460	51008	—	1535	169270
15. Szilágy	208	6	432	186126	40738	4825	19723	51324	—	1044	117654
16. Szeben	64	5	137	144447	2961	1657	7792	27101	16795	182	56488
17. Szolnok-Doboka	208	7	346	198022	25102	10916	26614	23517	650	701	87500
18. Nagyküküllő	115	4	372	157531	5382	5732	13151	20449	6481	1165	52360
19. Kisküküllő	118	4	311	74697	22160	8305	9454	14328	—	1114	55366
20. Temes-Torontál	210	15	519	330632	166494	13020	26876	32769	—	4516	243671
21. Háromszék	84	2	456	79286	9468	4668	4818	33977	1791	611	55393
22. Torda-Aranyos	97	5	491	146125	34700	10866	17744	31790	—	3499	98699
Összesen	3096	128	6998	4536466	765215	159699	363636	993234	79623	39512	2400919

Az 1923 október 1-éig véglegesen megtörtént földosztás adatai.

A vármegye neve	A községek száma	A falusiak száma, akik földet kaptak	Az igényjogosultaknak kiutalt területek nagysága						A községeknek kiutalt területek nagysága						Az állam részéről fenntartott területek nagysága				Összesen	
			Szántó		Kaszáló		Összesen		Legelő		Erdő		Összesen		Művelhető		Erdő		Összesen	
			Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl
1. Alsó-Fehér	12	2505	4551	420	—	—	4551	420	3435	589	365	1250	3601	239	3624	348	—	—	11866	1007
2. Arad	2	468	1405	1426	—	—	1405	1426	329	—	584	—	913	—	—	—	—	—	2318	1426
3. Bihar	9	1313	3444	1132	123	508	3568	40	1408	393	885	605	2293	998	704	1355	1318	1314	7885	507
4. Beszterce-Naszód	8	505	756	1587	111	1220	868	1207	1429	615	295	1054	1725	69	363	1075	—	—	2957	751
5. Brassó	2	287	1857	140	—	—	1857	140	435	—	—	—	435	—	119	899	—	—	2411	1039
6. Krassó-Szörény	5	566	1467	1576	92	829	1560	805	643	388	482	1524	1126	312	313	200	—	1137	3000	854
7. Csik	2	86	65	1527	232	1362	298	1289	144	1066	168	1106	313	572	96	45	396	1322	1105	28
8. Kolozs	3	552	681	—	310	—	961	—	1160	1200	—	—	1160	1200	1344	400	—	—	3496	—
9. Fogaras	5	639	508	1557	298	1453	807	1410	904	1320	—	—	904	1320	—	—	—	—	1712	1130
10. Hunyad	19	882	1409	33	118	1365	1527	1398	903	1454	1213	129	2116	1583	292	284	—	—	3937	65
11. Máramaros*	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4111	1280	7306	282	—	—	—	—	7306	282
12. Maros-Torda	2	248	510	930	189	1521	700	851	343	1469	—	—	343	1460	221	1115	—	—	1265	235
13. Udvarhely	4	135	205	820	35	835	241	55	115	162	—	—	115	162	32	137	—	—	388	354
14. Szatmár	5	595	3048	186	—	—	3048	168	227	—	104	—	376	—	1083	1039	334	1330	4507	225
15. Szilágy	3	309	518	1432	53	399	572	231	724	1217	430	1366	1155	983	598	479	42	1180	2660	1423
16. Szeben	3	246	453	964	144	1507	598	871	622	1438	—	—	622	1438	938	888	—	—	2202	1177
17. Szolnok-Doboka	12	353	610	1599	184	1331	795	1338	1091	834	1520	1277	2612	511	1132	1004	—	—	4540	1245
18. Nagyküküllő	2	231	609	246	—	—	609	246	264	543	—	—	264	543	132	1285	—	—	1006	474
19. Kisküküllő	3	720	934	248	372	786	1306	1034	756	397	2070	14	2826	411	67	939	—	—	4200	784
20. Temes-Torontál	9	1916	4575	1200	269	—	4844	1200	2510	548	—	—	2510	548	3023	1415	—	—	10378	1563
21. Háromszék	1	399	831	978	419	1558	1251	936	77	1178	4108	760	4186	338	—	—	—	—	5437	1274
22. Torda-Aranyos	6	855	1883	271	75	884	1058	1155	794	881	147	980	942	261	305	1024	55	—	3261	840
Összesen	122	13810	30330	672	3033	1158	33364	230	18857	1792	16389	145	37949	439	14394	1131	2148	1483	87857	83

* 3194 hold 602 öl havasi legelő is kiutaltatott.

Az 1923 december 1-éig ideiglenesen használatba adott területek adatai.

A vármegye neve	Az igényjogosultak száma, akik földet kaptak	A községek száma	A rendelkezésre álló terület		A kiutalt földterület					
			Hold	Öl	Az igényjogosultak számára		A községek számára		Összesen	
					Hold	Öl	Hold	Öl	Hold	Öl
1. Alsó-Fehér	4160	34	14990	1242	9888	1565	4149	651	14037	616
2. Arad	33593	170	183527	—	77662	—	23097	—	100759	—
3. Bihar	18484	242	330323	1298	43034	1258	94440	979	137475	637
4. Beszterce-Naszód	462	18	8119	592	781	1430	6944	1247	7726	1085
5. Brassó	283	3	1740	541	615	135	809	555	1424	680
6. Krassó-Szörény	11430	99	75010	261	34267	996	33436	141	67703	1137
7. Csik	316	—	6763	671	447	1093	5949	1127	6397	620
8. Kolozs	9238	111	42191	1290	19589	594	19380	538	38969	1130
9. Fogaras	3201	36	36179	1407	1752	1209	32877	225	34629	1434
10. Hunyad	3965	132	24910	—	5174	440	15800	800	20974	1200
11. Máramaros	422	6	921	347	852	347	—	—	852	347
12. Maros-Torda	10160	139	55704	1179	21831	1318	29832	567	51664	225
13. Udvarhely	1186	65	5477	516	2323	1342	2385	1565	4709	1357
14. Szatmár	22576	184	142070	—	53602	—	46559	—	100161	—
15. Szilágy	11204	145	66173	—	22129	—	38370	—	60499	—
16. Szeben	21	—	34	1589	27	1339	—	—	27	1339
17. Szolnok-Doboka	11821	143	50465	690	24437	1400	22428	546	46866	347
18. Nagykovács	1537	66	25068	1029	2792	829	12449	265	15241	1093
19. Kiskovács	11688	136	59318	907	22020	1015	33463	1506	55484	922
20. Temes-Torontál	46585	210	243671	792	119399	1103	25310	800	144710	303
21. Háromszék	1265	17	1656	1080	1656	1086	—	—	1656	1086
22. Torda-Aranyos	3767	37	27326	415	10291	473	9284	1197	19576	1070
Összesen	207364	1993	1431651	1456	474579	1372	456968	1509	931548	1281

A ki nem utalt és az állam részére fenntartott területek adatai.

Az igényjogosultak adatai nemzetiségek szerint.

A vármegye neve	A ki nem utalt terület nagysága		Fenntartva az állam részére		Románok	Magyarok	Németek	Szerbek Horvátok Szlovének	Zsidók	Más nemzeti-ségtűk	Összesen
	Hold	Öl	Hold	Öl							
1. Alsó-Fehér	—	—	952	62	29845	7488	2061	—	24	62	39480
2. Arad	—	—	82768	—	38545	6897	2209	271	—	840	48762
3. Bihar	—	—	192848	661	44343	15701	—	—	—	627	60671
4. Beszterce-Naszód	—	—	390	1107	7646	182	720	—	16	—	8614
5. Brassó	—	—	324	1461	4832	766	1279	—	—	—	6877
6. Krassó-Szörény	139	860	7166	1464	47066	1221	3084	1892	—	888	54151
7. Csik	—	—	366	51	2708	4597	—	—	—	—	7303
8. Kolozs	—	—	33222	160	31531	7106	568	—	67	259	39531
9. Fogaras	—	—	1549	1573	6073	16	44	—	—	—	6133
10. Hunyad	—	—	3936	400	22376	636	—	—	—	—	26012
11. Máramaros	—	—	69	—	6400	64	63	—	8	1432	7967
12. Maros-Torda	—	—	4042	894	12921	11359	344	—	23	94	25741
13. Udvarhely	—	—	767	789	401	4495	119	—	—	—	5015
14. Szatmár	—	—	41910	—	22792	6080	2667	—	153	258	31950
15. Szilágy	—	—	5674	—	21760	6488	217	—	—	265	28781
16. Szeben	—	—	7	250	15927	100	3512	—	—	—	19539
17. Szolnok-Doboka	—	—	3599	350	14086	2599	251	—	25	364	17325
18. Nagykovács	—	—	9826	1536	7628	785	2397	—	—	521	11331
19. Kiskovács	—	—	3833	1585	10248	3710	1184	—	—	690	15832
20. Temes-Torontál	—	—	98961	492	25304	3614	10352	3961	—	745	43976
21. Háromszék	—	—	—	—	429	571	—	—	—	2254	3254
22. Torda-Aranyos	3491	1261	4268	684	19481	2951	—	—	14	3	22449
Összesen	3631	2121	496485	1253	396342	87426	31195	6124	330	9277	530694

Ragadós állati betegségek elleni védőoltásokról.

Irtá: Dr. Kukuljević József gazd. akad. tanár.

Állattenyésztő gazda előtt nem ismeretlen dolog, hogy tavaszi idő beállta amily örven-detes a gazdára nézve mert megkezdheti a tavaszi mezőgazdasági munkákat, épen olyan aggodalmas is a féltve várt időszak, mert ebben az időben ütik fel fejüket a veszélyes állati ragadós betegségek még pedig annál intenzívebben, annál nagyobb mértékben, mennél több volt az őszi és téli csapadék, mennél

nagyobb melegük váltják fel úgyszólván átme-nel nélkül a telet. A magyarázat nagyon egy-szerű. Közismert dolog, hogy egyes ragadós betegségek előidéző így különösen a lépfene bacillusa kedvezőtlen, életfeltételeire károsan ható időben spórákat termel, mely spórák a különböző behatásokkal, hideg, hő stb. meg-lehetős ellenállóak és csak kedvező alkalmat várnak, hogy azután ismét aktív szerepet vegye-nek fel. Ily kedvező alkalom a talaj meglehe-tős nedvessége és a megfelelő meleg.

A talajban élére kapott spórák azután megduzzadnak burkuk megreped és kibújik

belőlük a bacillus mely azután a fertőzést esz-közi.

Részben a talajviz útján az állatok ivó-vizébe kerül, avagy a trágyalé útján, avagy az alomból a takarmányra kerül és innen az állat szervezetébe, ahol megbetegítő hatását kifejti annál biztosabban, annál jobban, mennél ke-vésbé ellentálló avagy legyengült az állati szervezet.

Fokozódik a fertőzés lehetősége a legelőre való kihajtással és látjuk azt, hogy különösen a legelőre hajtás után rendszerint nagyobb az elhullási százalék.

Tudva ezt az állattenyésztők s a modern bakteriologia tanai szerint, az állattenyésztők, állattartók rendszerint a legelőre hajtás előtt közvetlen beojtattják állataikat, úgy hogy mire azok kimennek már immunisak legyenek.

A háborút megelőzőleg ez a módszer igen jól bevált és ritka volt azon eset, hogy a beojtott állatok közül a legelőre való hajtás után egyik-másik elhullott.

Mai tapasztalataink azonban mások. Szomorúan kell tapasztalnunk azt, hogy oly helyeken ahol eddig is rendszeresen ojtottak (Pasteur módszer szerint) élő csirás kultúrával, ahol eddig, két egymást 12 nap múlva követő ojtás elégséges volt, ott ma a szabályszerűen véghezvitt ojtások után, sok esetben a II-ik ojtást követő, már 1—2 napon belül tömeges megbetegedések sőt elhullások fordulnak elő.

Ezek az elhullások nem írhatók az ojtóanyagok rovására mert inkább az a panasz szakemberek részéről, hogy az ojtó anyagtermelő intézetek nem mernek teljes erősségű virust kiadni, mert akkor a kockázat nagyobb. Tehát nem az ojtóanyagok minősége az oka, az ojtás után bekövetkező elhullásoknak, hanem részben az állatok legyengült szervezete kisebb ellenálló képessége, másrészt egyes helyeken, — különösen ingoványos, mocsaras, árteres, vagy vizmosa helyeken — a talaj telített fertőzőtlisége.

A talaj fertőzőtlenségét fokozhatja az egyes fertőzött helyeken a fertőtlenítés hiányossága, avagy a hullák nem szabályszerű megsemmisítése, az óvintézkedések lanya keresztülvitele.

Mindezeket ismerve, felmerül a kérdés, hogy adott esetben hogyan védekezhetünk, ha az eddigi ojtás biztos alapot és védelmet nem nyújt?

Az eddigi, legutóbbi években tett szomorú tapasztalatok úgy az illetékes szakembereket, mint a tenyésztőket és állattartókat arra az elhatározásra bírta, hogy az ojtás eddigi formáját megváltoztassák és pedig úgy, hogy vagy sorozatos ojtást eszközölnek az egyes fertőzött állományban 3—4-szeres avagy esz-

közlik az I. és II. ojtást egy hónap múlva, fokozottabb vírussal a III-ik ojtást, avagy kombináltan serummal és kultúrával (ez utóbbiból két anyagot véve 1—12 napi időközben) avagy igen sok helyütt ma az állatállományt évente kétszer vetik alá (tavasszal és ősszel) ojtásnak. Bármelyik esetet véve azonban ma már a tenyésztők ismerve a betegségek gyakori felléptét mindenütt tartanak megfelelő mennyiségű serumot kéznél, mellyel a legtöbb esetben sikerül a megbetegedett állatokat megmenteni. Kell, hogy az állattenyésztő, állattartó gazdák ezeket a körülményeket ismerjék és védekezésre minden alkalmat megragadjanak ott ahol a járványok gyakrabban ütnek fel a fejüket ott ma évi 2-szeri ojtást alkalmaznak. Az ojtásokkal karöltve, az elkülönítés a fontos, alapos fertőtlenítés, tisztítás és az óvintézkedések végrehajtása elengedhetetlen kellék. Ne sajnáljuk tehát az áldozatot, mert egy állatnak az elvesztése ma kimondhatatlan, sok esetben pótolhatatlan veszteséget jelent.

Nemesített növényfajták.

Irta: Grábner Emil.

A nemesített buza, részben a kukurica fajtáinkat országszerte ismerik és eredményesen használják fel a termések fokozására, de a többi növényeink nemesített fajtái még nem terjedtek el olyan fokban, hogy széles körben teljesíthetnék a terméstokozás feladatát.

Ha nem tudnánk e hiba valódi okát, azt kellene hinnünk, hogy gazdáink mostoha gyermekként kezelik a tavaszi búzát, árpát, zabot burgonyát, babot, lent, kendert, meg másféle növényeket és nem törődnek azzal, hogy azok termését jobb fajták vetésével is fokozzák.

Szó sincs róla, sok helyen annyira megsze vetik a zabot, sőt az árpát is a trágyától, hogy az valóban mostoha gyermek. Ilyen silány viszonyok között a nemesített fajta sem sokat segíthet. Ámde szerencsére mégis csak öbbs olyan gazdaság van, amelyek nem a ve-

tés koplaltatásával akar termést, hanem lehető jó munkával igyekeznek a növényekből is jó ermet elérni.

Ezeknek nem lehet közömbös az, ha holdanként 2—3 métermázsával több vagy kevesebb árpát, illetőleg zabot, 4—7 métermázsával több vagy kevesebb kukoricát aratnak.

Ezért érdemes ezzel e kérdéssel részletesebben foglalkoznunk.

A nemesített vetőmagvak széleskörű elterjedésének egyik főakadálya az, hogy azok látszólagosan drágák. Ez azonban csak látszólagos, mert igaz ugyan, hogy a nemesített vetőmagfelár és a vasúti szállítás költsége révén a nemesített vetőmag 20—30 százalékkal drágább mint a közönséges és mégis olcsóbb, mert a jó fajtájú vetőmag azt kamatostól visszatéríti.

Az árpából és a zabból pld. holdanként nem vetünk 100 kg.-ot, de a jó fajta után ugyanezen a területen 100—300 kg. többtermelést nyerhetünk, amiért csak legfeljebb 50 kg. vetőmagfelarat fizetünk.

A kukoricából fészkes vetésre 8—10 kg. vetőmag elegendő egy holdra, a takarmányrépából 10—16 kg., a kenderből 20—40 kg., a mákból 1—2 kg., tehát ezeknél a növényeknél valósággal ellörpül az a vetőmag-ártóbblet, amelyet a jobb vetőmagért fizetünk. Kár tehát emiatt lemondani a jobb növényfajták használatáról, mert azok már az első esztendőben kamatosan visszatérítik ezt a kiadást, a későbbi többtermésük pedig további haszon.

A burgonyából kat. holdanként nagyobb mennyiségű (10—16 mm.) vetőgumóra van szükségünk, ezért ennél a növénynél a vetőmagfelár is jelentékenyebben terheli a termelés mérlegét. Ennek ellenében azonban a rossz fajta holdanként csak 30—40 mm., a jó fajta azonban 100—150 mm., vagy több gumótermést adhat, ha azt jól mivéljük.

Minden E. G. E. tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek.

Tárca.

A birkáról.

Irta: Dr. Péter Béla.

Minden év május 15-én kivonultak juhaink nyári tartózkodásra a kosárra. Gyermekkoromban még annyira virágozott a juhtenyésztés Lőcsén, hogy két kosárról kellett gondoskodni, mert egy be sem fogadta volna a város egész juhállományát. Azóta annyira hanyatlott ott a juhászat, hogy most már egy kosár is elegendő. Az egyik kosár a város körül elterülő szántóföldek egyikén, az ugarban lévő tagban volt, míg a másik, a hátsó, a város távolabbi erdősegei közepette lévő és a város tulajdonát képező rétségeken állt. Az első kosárba inkább a kisebb gazdák adták be juhukat, míg a hátsó kosáron inkább a nagyobb birtokosok juhállománya nyaralt aratásig, a mikor a hátsó kosár is a tarló földekre került. Az első kosár elhelyezésére — valamint a tarlóra kerülő mind a két kosár állására nézve — valóságos versenygés, árverés folyt. Minden birtokos, a kinek azon a tájon parcellája volt, igyekezett a kosarat a földjére kapni, hogy egy

pár éjjelen át ott állva jól megtrágyázza a földjét. A gazdálkodás rendszere hatos forgó volt fekele ugarral. Minden évben a határnak egy hatoda fekete ugarnak maradt, a mikor az meg lett trágyázva. Főbb terményeink voltak: rozs, árpa, zab és burgonya. Nevezetessége a lőcsei határnak a borsó. A lőcsei borsó régóta híres és kivélti cikk, mert nemcsak hogy szépen sikerül, nagyszemű és zsiszimentes, hanem legfőbb tulajdonsága, hogy nagyon könnyen megfő. Egyik vállalkozó később külön malmot szerelt fel, egyrészt a borsó lehántolására, másrészt az árpának darává, gerslivé való földolgozására. Mind a két terményből akkoriban sokat szállítottak Oroszországba. Kisebb mértékben természetlők a lencsét is, a mely szintén szépen sikerült. Ezekon kívül takarmánynövényeket is természetlünk, de búzát alig látni a lőcsei határban, a kukorica meg egyáltalában nem szerepel a mezeti termények között.

Mikor a juhek már künn voltak a kosáron, következett a juhgazdálkodás legfontosabb mozzanata, a próbafejés, a mit szépeességi műnyelven: „Massmelk“-nek neveznek. Ekkor u. i. kivonulnak a gazdák cselédségökkel és meg-

fejik a juhaikat külön-külön, hogy megállapítsák azt a mértéket, a mely szerint a közösen termelt sajtot szétoszthassák. A régi időben ez a Massmelk valóságos majális számba ment. Az egész város birtokossága vonult ki akkor, többnyire kocsin, csak a szegényebbe gyalog; enni-inni valót vittek magukkal és ha akadt egy-két szál cigány, még táncra is perdültek. Kivált a hátsó kosáron folytak le akkoriban vígan ezek a próbafejések, a hová — miután ez messze volt a várostól — csakis a módosabb gazdák mehettek ki fogataikon.

A kosár központja a nagy sátor volt, melynek árnyékában, hosszú asztal előtt ült a nagy bizottság, a mely az egyes gazdák által fejt tejet számba vette. Hárman is irták az adatokat, a többiek ügyeltek, hogy csalás ne történjék. Bizony csálni, akkor is szerettek egyesek. Volt eset, hogy a mint a fél a tejet sajtárjából beleöntötte a mérlegen álló edénybe, a sajtár fenekén földet, trágyát és egyéb piszkot találtak, a miket az illetők szándékosan bele keverték a tejbe, hogy az annál súlyosabb legyen. (Ugy emlékszem, hogy a háboruban annyi port felvert szózást akkor még nem gyakorolták.) A lemért tej mennyiség után kapta

Kisebb szakközlemények

A sajt kérgének megrepedése: Tulságosan meleg pincében levő sajtoknál szokott előfordulni, de elidézhető olykor a szellőztetéssel okozott léghezam is. A repedésnek lágy sajtanyaggal való betömése, a sajtak gyakori nedvesítése és a pincének nedvesebbé tétele által lehet e bajon segíteni.

A sajt szivacsossága. A szivacsosság a sajtoknak igen gyakori hibája. Mint a szivacsosság szóról is következtethetjük, a sajtak egész tömegében számtalan apró lyukat találunk. Az ilyen sajtak, tekintettel arra, hogy az sohasem hibálan, ize nem finom, a kereskedelemben igen csekély az értéke. A szivacsos sajtban 1—3 mm. nagy kerek, vagy szabálytalan alakú lyukat láthatunk. Az ilyen sajtak ize édeses, avagy savanykás. E hiba sovány sajtoknál gyakrabban fordul elő, mint az egész tejből készítette-nél. E sajthibát romlott, savanyított, általában a bevermelt takarmányok okozzák. Az újabb kutatások szerint a sajt felfuvódása és szivacsossága között bizonyos összefüggés észlelhető, mert rendszerint azon takarmányok, melyek a felfuvódást okozzák, a szivacsosságot is előidézik. Öreg és frissfejs tehének tejéből készült sajtok gyakran szivacsossá válnak. Meleg időben készített sajtok különösen, ha a tejet faedényben tartjuk, ugyancsak hajlandók e bajra. Ha a tej összetétele miatt szivacsosságra hajlandó, feldolgozás módján változtatnunk kell. Arra törekedjünk, hogy a sajtoknak gyors, de rendes érését idézzük elő, tehát kevesebb olót használjunk, magasabb hőfoknál oltjuk be a tejet s utomelegítés fokát lehetőségig emeljük.

Irodalmi szemle.

Megjelent az „Erdélyi Gazdasági Egyet” könyvkiadó vállalatának 61. füzeté: *„A gyógynövénytermesztés rövid foglalatja.”* Irta dr. Péter Béla, volt gazdasági akadémiai igazgató. Ez a füzet röviden összefoglalva tárgyalja mindazt, amit a modern gazdának tudni kell a nálunk sikerrel termesztendő gyógy- és fűszernövények termesztésére vonatkozólag. Ma

a gazda a nyár folyamán a sajtot t. i. sulyra nézve a tizenhatodszorosát kapta sajtban. Ha még jutott sajt ezen felül, azt is abban az arányban osztották szét. Büszke volt az a gazda és dicséretben részesült, a kinek nagy átlaga jött ki a juhok számarányához képest. Minél jobban közelítette meg a tej sulya a fontokban kifejezve (mert akkor még nem kilós, hanem font szerint mértünk) a juhok számát, annál nagyobb volt a dicsőség és természetesen a haszon is. A szegényesebb vagy rosszabb gazda, a kinek a juhai kevés tejet adtak, az zúgolódott a méréskor, hogy hiába tartotta télen át a juhait.

Ennek a próbafejési kivonuláshoz volt még egy melléklünete. Szokásban volt u. i. a cselédnép között a *meglapátolás*. A kocsisok és egy férficselédnek egy-egy fazsindelyt faragtak meg, ügyes lapátot formáltak belőle és ezzel az állva kapott leányt, vagy menyecskét meglapátolta, vagyis jót ütött testének azon részére, a melyen az ülni szokott. Persze volt hecc, szaladgálás, futkosás, visítás, menekülés és üldözés. A félnép sűrűlt-forgott, a férfiak meg utána. Hogy mi volt ennek a szokásnak az eredete, azt nem tudom, de úgy hiszem, az abból indulhatott ki, hogy a leányokat menyecskéket serénységre, fűrgeségre buzdítsa.

(Folyt. köv.)

már minden gazda tudja azt, hogy tisztán csak gabonafélék termesztésével nem tud boldogulni, ezért másféle, jobban jövedelmező növények termesztését is fel kell karolnia. Erre vonatkozólag ad jó utbaigazítást és gyakorlati tanácsokat a fenti füzet, mert azoknak a gyógy- és fűszernövényeknek vetését, ápolását, aratását és egyéb kezelését tárgyalja röviden, világosan és érthetően. E mellett aziránt tájékoztatja a gazdát, hogy melyik növény után milyen hozadékot várhat a gazda, vagyis milyen a gyógynövénytermelés jövedelmezősége. Szerző ebbe a füzetbe csak azokat a növényeket vette fel, amelyeket a kolozsvári kísérleti telepen kipróbált és amelyeket felkarolásra érdemeseknek talált. Tehát gyakorlati tapasztalatokon alapszik mind az, amit szerző ezen munkájában tárgyal. Melegen ajánljuk a füzet beszerzését minden gazdának. Ára 10 lei. Beszerezhető az Erdélyi Gazdasági Egyletnél (Cluj, Str. Andrei Muresan (Attila-utca) 10. szám alatt vagy a Minerva könyvkereskedésnél Cluj, Str. Regina Maria 2. szám alatt).

Vegyes közlemények.

Értesítés.

A motorekverseny napirendje.

Az E. G. E. Növénytermelési és Értékesítési szakosztálya folyó hó 11—13-ig egy motorekversenyt rendez Kolozsváron, a Szászferes felé vezető országúttól balra elterülő síkságon és hegyoldalon a következő program szerint:

Április hó 11-én reggel 8 órától este 6-ig próbaszántások az e célra kijelölt területen.

Délután 4 órakor a rendező- és bíráló-bizottság ülése az egyesület székházának ülés-termében (Attila-utca 10).

Április hó 12-én délelőtt 10 órakor a verseny ünnepélyes megnyitása. Ezt megelőzőleg a bíráló-bizottság az előkészítő munkálatakat ellátja, úgy, hogy 10 órakor a gépek indulásra készen álljanak. A verseny d. u. 4 órakor véget ér.

D. u. 5 órakor a bíráló-bizottság albizottságainak ülésezése az E. G. E. székházában, 6 órakor pedig az összejárt ülésézése ugyanott.

Április hó 13-án, virágvasárnap d. e. 10 órától d. u. 6-ig a motorekének munkaközben való bemutatása.

A rendezőség autobusz járatok beállításáról gondoskodik.

A motorekverseny résztvevői.

A folyó hó 11—13-i motorek versenyen részt fognak venni az International Harvester Co képviselőiben, a Hann és Társa cég, a „Titán” motorekével és tárcsás boronával, részt vesz a Perry cég a Fordson traktorral. Ez alkalommal három gépet vonultat fel és pedig egy géppel szánt, és egyéb talajmívelési munkálatokat végez. Egy másikkal a gépnek vontatási célokra való használhatóságát fogja bemutatni, a harmadikkal pedig egy cséplő gépet fog üzemben tartani, demonstrálván ezzel a gép sokoldalú használhatóságát. Bartha Árpád a Hava motorekét fogja bemutatni. Részt vesz még esetleg a kis Simmeringi motorek is és Fehér Miklós gépgyára egy motorbemutatás kapcsán. Ajánljuk gazdatársainknak, hogy a tanulságos-

nak ígérkező versenyt minél nagyobb számban tekintsék meg.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomás megfigyelése szerint március hónapban a maximális légnyomás 721.6 volt március 10-én. A minimum 704.4 volt március 29-én. A legnagyobb + 19.0 volt március hó 26-án. A legnagyobb hideg — 9.7 volt március 17-én. Az átlagos hó márciusban + 3.56 volt. A legnagyobb csapadék volt 10.0 mm. március 29-én. A csapadék egész havi mennyisége 339 mm. volt. A csapadékos napok száma 10.

PIAC.

Országos vásárok.

1924. április hó 7-én. Hagymásláros, Orlát, Marosugra, Marosvásárhely, Nezsider, Szentjobb. — 8-án. Nagylőzna, Mezőzáh, Nyáradmagyaros, Kürpöd. — 9-én. Kraszna, Brassó, Sarmaság, Szilágycseh, Gyergyószentmiklós, Szinérváralja. — 10-én. Székelyudvarhely, Feketető, Asszonyfalva, Kutyfalva, Sülelmed, Temesfűves, Teke, Várboksán. — 11-én. Kőhalom, Resicabánya, Szépviz. — 12-én. Egerbegy, Balázstelke, Tótvárad, Borgóprund, Balázstfalva, Nagyhalom, Csikszentgyörgy, Keletifelsőszombatfalva. — 13-án. Marosujvár, Nagybacon, Alsózorlem, Csermő, Mócs, Vámosgálfalva.

HIRDETÉSEK.

Mezőfelel fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 2 órakor az iskolában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 105, üzletrészeinek száma pedig 5701 volt, az év folyamán belépet 2 tag 5562 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Mezőfele, 1924 márc. 26. *Az igazgatóság.*

Csikszentsimoni fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §. módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 232, üzletrészeinek száma pedig 943 volt. Az év folyamán belépet 44 régi, 13 új tag 327 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Csikszentsimon, 1924. márc. 28. *Az igazgatóság.*

Sepsibodoki fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor a szöv. helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma

miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 144, üzletrészeinek száma pedig 2940 volt, az év folyamán régi tagok jegyeztek 2205 új üzletrészt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Sepsibodok, 1924 márc. 28. *Az igazgatóság.*

Sepsiszentgyörgyi fogy. és érték. szöv. 1924. április hó 13-án d. u. 3 ó. a Székely Mikó kollégium tornatermében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. december hó 31-én a tagok száma 959, üzletrészeinek száma pedig 3597 volt, az év folyamán belépett 3 tag 14 üzletrésszel, kilépett 8 tag 27 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Sepsiszentgyörgy, 1924 március 27. *Az igazgatóság.*

Magyarzsombori fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi április hó 20-án d. u. 3 ó. a község háza helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 27-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. Alapítke emelés. 1923. év december 31-én a tagok száma 1116, üzletrészeinek száma 262 volt, az év folyamán kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Magyarzsombor, 1924 március hó 30. *Az igazgatóság.*

Szentegyházafalul fogy. és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §. módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 99, üzletrészeinek száma pedig 313 volt, az év folyamán belépett 4 tag 8 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizs-

gált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Szentegyházafalul, 1924. március 28-án.

Az igazgatóság.

Bélfenyéri fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 20-án d. u. 4 órakor a község háza helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 27-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 271, üzletrészeinek száma pedig 2284 volt, az év folyamán belépett 271 tag 1172 üzletrésszel, kilépett 1 tag 30 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bélfenyér, 1924. márc. 30. *Az igazgatóság.*

Magyarbikal és Vidéke fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. április 20-án d. u. 3 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. évi április hó 13-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21 paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 180, üzletrészeinek száma pedig 3234 volt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Magyarbikal, 1924. évi március 31. *Az igazgatóság.*

Mikóujfalul „Hangya“ fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor a szöv. helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. dec. 31-én a tagok száma 295, üzletrészeinek száma pedig 1306. — A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Mikóujfalul, 1924. évi március 28. *Az igazgatóság.*

Zsögödi „Hangya“ fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor a községi iskolában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. évi április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3.

Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 193, üzletrészeinek száma pedig 401 volt, az év folyamán belépett 4 tag 21 üzletrésszel, kilépett 31 tag 43 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Zsögöd, 1924. évi március 29. *Az igazgatóság.*

Marosvásárhelyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án délután 3 ó. a Hangya helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. évi április 22-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Az alapszabályok 21, 24, 31, 36 §-ainak módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év dec. 31-én a tagok száma 1410, üzletrészeinek száma pedig 3122, az év folyamán belépett 3 tag 8 üzletrésszel, kilépett 13 tag 28 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Marosvásárhely, 1924. március 27. *Az igazgatóság.*

Görgényszentimrei fogy. érték. szöv. 1924. évi április hó 13-án délután 3 órakor a község háza helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 373, üzletrészeinek száma pedig 693 volt, az év folyamán kilépett 1 tag 2 üzlet résszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. — Kelt Görgényszentimre, 1924. március 25. *Az igazgatóság.*

Szilágysámsoni fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 20-án délután 3 órakor a szöv. helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 27-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21-ik paragrafusának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 266, üzletrészeinek száma pedig 409 volt, az év folyamán belépett 8 tag 13 üzletrésszel, kilépett 38 tag 97 üzletrésszel, 17 régi tag jegyzett 40 újabb üzletrészt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Szilágysámson, 1924. március 23. *Az igazgatóság.*

Székelyudvarhelyi fogy. és érték. szöv.
1924. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor a gazdasági egyesület tanácsstermében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-ikán fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 570, üzletrészeinek száma pedig 921 volt, az év folyamán kilépett 2 tag 4 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Székelyudvarhely, 1924. márc. 28. *Igazgatóság.*

Tatrángi Hangya fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi éprilis hó 13-án d. u. 3 órakor ev. iskola helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne egy a közgyűlés 1924. év április hó 20-ikán fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 328, üzletrészeinek száma pedig 3304 volt, az év folyamán belépett 1 tag 3 üzletrésszel, kilépett 4 tag 7 üzletrésszel régi tagok jegyeztek 1652 uj üz. részt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Tatráng, 1924 március 24. *Az igazgatóság.*

Zabolai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor a község háza helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-ikán fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 172, üzletrészeinek száma pedig 3030 volt, az év folyamán régi tagok beléptek 2525 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Zabolai, 1924. márc. 23. *Az igazgatóság.*

Sárpataki fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án délután 3 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartatni mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az

alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 102, üzletrészeinek száma pedig 141 volt, az év folyamán belépett 2 tag 4 üzletrésszel, A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Sárpatok, 1924. március 27. *Az igazgatóság.*

Farkaslakai fogyasztási és értékesítő szöv.
1924. évi április hó 13-án délután 3 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Az alapszabályok 21 paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december hó 31-én a tagok száma 373, üzletrészeinek száma pedig 1645 volt, az év folyamán belépett 2 tag 2 üzletrésszel a régi tagok jegyeztek 1105 uj üzletrészt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Farkaslaka, 1924. évi március 38. *Az igazgatóság.*

Szilágysolymosi fogy. és érték. szövetkezet 1924. évi április hó 20-án délután 2 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 27-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 161, üzletrészeinek száma pedig 1866 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. — Kelt Szilágysolymos, 1924. márc. 24. *Igazgatóság.*

Ottományi Hangya fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. április 20-án d. e. 11 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. április 27-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 252, üzletrészeinek száma pedig 2814 volt, az év folyamán régi tagok jegyeztek 1422 uj üzletrészt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Ottomány, 1923. évi dec. 31. *Az igazgatóság.*

Gyantai „Hangya” fogy. és ért. szöv.
1924. április hó 20-án délután 3 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. április 27-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. december 31-én a tagok száma 683, üzletrészeinek száma 1721 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Gyanta, 1923. dec. 31.

Az igazgatóság.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 2 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 20 lel.

Czigája tisztafaj 95 anya bérányával, 5 kos eladó. Szathmári Király Andor gazdasága Chiralu - B. — Királyi, Margittától 5 km. 3673

Kéziszenaprést keresek megvételre. — Cím a titkári hivatalban.

Párisi világhíállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle Restituons-Fluid
mosóvíz lovak számára

o Szóvédjegy, címke és csomagolás védve. 1010

60 év óta az udv. és versenylótlókban van használatban nagyobb strapáknál elő- és utóerősítőül, lnak merevségénél stb.

KWIZDA-féle Restituons-Fluid

kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, csak a KWIZDA névvel valódi. 3647

20 HP. benzínmotor

Ganz-féle, álló rendszerű, gázzal is üzemeltethető és egy

egyenáramu dynamo,

220 V. 75 A. Siemens-Halsheféle, minden szükséges tartozékaival együtt

eladó.

A gépek alig, használtak, teljesen jó karban vannak s külön-külön is eladók.

Értekezhetni Str. Universitatii (volt Egyetem utca) 5. a. III. B. g. dől órákban.

3677

Eredeti

Rud. Sack Leipzigi

D6MN eke teljes felszereléssel darabonként Lei 1600.—, mig a készlet tart. 1010101010

BARTHA ÁRPÁD

Sft. Gheorghe-Sepsiszentgyörgy

3675